

3. Instruktion för Forskningsrådet

Hjert-Lungfonden

Beslutad av styrelsen 2023-03-31

Dokumentägare: Thomas Rolén

Dokumentansvarig: Mira Ernkvist

Innehåll

1	Allmänt	1
2	Vägledande principer baserat på aktuella forskningsstrategier.....	1
2.1	Bedömningsgrunder	1
3	Eftersatta områden inom hjärt-, kärl- och lungforskningen.....	2
4	Samordning Forskningsrådet och generalsekreteraren/samrådsgrupp	2
5	Forskningsrådets uppgifter.....	2
6	Forskningsrådets sammansättning mm.....	3
6.1	Nominering och mandatperioder för ledamot i FR.....	3
6.2	Ersättare för ledamot i FR	3
6.3	Adjungering av medicinskt sakkunniga	3
7	Forskningsrådets kompetens.....	3
8	Forskningsrådets sammanträden	4
9	Bedömning av anslagsansökningar.....	4
10	Delegation.....	4
11	Iakttagande av jävsregler.....	4
12	Intressekonflikt	4
13	Forskningsrådets kansliresurser och övriga omkostnader	5
14	Arvoden	5
15	Forskningsrapport.....	5

1 Allmänt

Forskningsrådet (FR) är ett beredningsorgan till styrelsen i frågor om forskningsanslag och övriga vetenskapliga frågor. FR ska verka i samråd med generalsekreteraren (GS), chef för forskningsavdelningen och kansliet.

2 Vägledande principer baserat på aktuella forskningsstrategier

Eftersom Hjärt-Lungfonden har en så dominerande roll i landet när det gäller finansieringen av svensk hjärt-, kärl- och lungforskning är det viktigt med ett helhetsgrepp. Det innebär att fondens forskningsfinansiering spänner från stöd riktade mot yngre forskare till omfattande projekt- och personstöd till forskare och större forskningsgrupper.

Patientnytta:

- Öka kunskapen om vem som riskerar att drabbas -och varför. Vi strävar efter att minimera risken att utveckla hjärt-, kärl- och lungsjukdom.
- Öka kunskapen om sjukdomsmekanismer och diagnostik samt utveckla nya behandlingsformer.
- Förlänga överlevnaden och förbättra livskvaliteten hos patienter med hjärt-, kärl- och lungsjukdom.

Excellent hjärt-, kärl- och lungforskning:

- Stödja svensk forskning av högsta kvalitet och att skapa bästa förutsättningarna för forskare i alla karriärstadiet.
- Hög kännedom om och förtroende för HLF finansierad forskning och dess resultat.

2.1 Bedömningsgrunder

En viktig komponent är att stödja den bästa forskningen och den forskning som har bäst chans att komma patienterna och samhället till godo. Därför har fonden beslutat att ett antal kriterier ska vägleda Forskningsrådet i bedömningsprocessen.

Dessa är:

- Forskning som i öppen konkurrens bedöms som bäst ur ett kvalitetsperspektiv
- Forskning som är originell och nyskapande
- Att ett projekt är bra planlagt
- Att metodiken och genomförbarheten är god
- Att kompetensen hos forskaren eller forskargruppen är hög
- Klinisk applicerbarhet

3 Eftersatta områden inom hjärt-, kärl- och lungforskningen

Utifrån aktiv omvärldsbevakning ska det finnas en flexibilitet för att möta nya forskningsbehov och kunna göra riktade behovsanpassade satsningar. Utvecklingen i vår omvärld går mot en allt snabbare förändringstakt där nya teknologier och metoder snabbt kan ge möjligheter att utveckla forskning inom ett visst område. Nya sjukdomar som t ex Covid-19 drabbar oss. Vissa viktiga forskningsområden kan ha utvecklats mindre väl över tid och behöva stimulans.

Dessa utlysningar ska bygga på anslagsformer som söks i konkurrens mellan forskare inom respektive fält men med bibehållna kvalitetskrav för beviljande av anslag. Innovation och kreativitet ska prioriteras.

Den procentuella andelen av medel som fördelas till särskilda satsningar kan variera mellan olika år och är beroende dels av en återkommande bedömning av forskningsområdets behov, dels av årets totalt budgeterade medel för anslagsutdelning. Ett belopp avsätts varje år som del av totalbudgeten för särskilda satsningar alternativt kan fonden utlysa extra forskningsstöd.

4 Samordning Forskningsrådet och generalsekreteraren/samrådsgrupp

FR och GS/chef för forskningsavdelningen ska fortlöpande samråda i viktiga frågor och informera varandra om sin verksamhet. För samråd och informationsutbyte ska det finnas en samrådsgrupp. I den görs även avstämning och samordning av förslag till övergripande riktlinjer för fondens forskningsstödande verksamhet samt beslut om stöd till anordnande av vetenskapliga möten, nätverksstöd eller mindre riktade satsningar. Samrådsgruppen består av FR:s ordförande, FR:s vice ordförande, chef för forskningsavdelningen, GS samt forskningsadministrationen. Hjärt-lungfondens ledningsgrupp bjuds även in till mötet.

5 Forskningsrådets uppgifter

- att efter beredande i forskningsrådet föreslå styrelsen övergripande riktlinjer för fondens forskningsstödande verksamhet
- att efter beredande i forskningsrådet föreslå styrelsen anslagsformer och regler för beviljande av anslag
- att bedöma och bereda forskningsansökningar samt lämna förslag på stöd till styrelsen
- att efter delegation av styrelsen besluta om vissa anslag och stipendier inom de ramar som styrelsen anger i beslutsordning
- att följa upp och utvärdera att beviljade anslag används i avsett syfte
- att mäta och följa upp resultatet av den forskning som fonden stöder
- att bevaka anslagstilldelningen ur ett genderperspektiv
- att vara rådgivande i olika medicinska frågeställningar
- informera om nya vetenskapliga resultat inom hjärt-lungområdet
- att vara referensgrupp till GS och kansli i forskningsfrågor och vetenskapliga frågor

6 Forskningsrådets sammansättning mm

6.1 Nominering och mandatperioder för ledamot i FR

Ledamöter i FR utses av styrelsen efter nominering av Svenska läkaresällskapet, Svenska Kardiologföreningen, Svensk Lungmedicinsk Förening och de medicinska fakulteterna vid landets universitet. Styrelsen kan också utse ledamöter utan nominering, men ska då höra dessa organisationer. Bland ledamöterna ska det finnas minst femton forskare inom hjärt-kärlområdet och nio forskare inom lungmedicin och tuberkulos. Forskningsrådet eftersträvar en nationell spridning samt jämn könsfördelning bland ledamöterna.

Mandatperioden för en ledamot i FR är tre år med möjlighet till förlängning en gång.

Mandatperioden för vice ordförande i FR är tre år med möjlighet till förlängning en gång.

Mandatperioden för ordförande i FR är tre år med möjlighet till förlängning en gång. FR:s ordförande och vice ordförande deltar som adjungerade i styrelsens möten när styrelsen så beslutar. Styrelsen utser sammansättningen av samtliga ledamöter i FR.

Omval kan ske tidigast tre år efter utträde ur FR.

6.2 Ersättare för ledamot i FR

Om någon ledamot i FR kommer att vara frånvarande eller avgår under en väsentlig del av pågående mandatperiod ska ordföranden i FR underrätta styrelsens ordförande om detta. Ordföranden och vice ordföranden i FR ska efter samråd med övriga ledamöter i FR föreslå en ersättare för beslut av styrelsen.

6.3 Adjungering av medicinskt sakkunniga

Extra medicinskt sakkunnig som ska ingå i bedömningsgrupp utses av chef för forskningsavdelningen i samråd med ordföranden och vice ordföranden i FR. I rekryteringsprocessen tillfrågas i första hand forskare som tidigare har nominerats eller tidigare varit ledamot i forskningsrådet. Mandatperioden för extern sakkunnig är ett år med möjlighet till förlängning två gånger. Omval kan därefter ske tidigast efter tre år.

Även tillfälliga specialister kan utses av forskningsrådet för att ge råd i bedömningsprocessen när det krävs expertkunskaper som inte finns i rådet eller när jävsförhållanden motiverar externa bedömare.

7 Forskningsrådets kompetens

För att Hjärt-Lungfondens Forskningsråd ska kunna göra bästa tänkbara bedömningar är det viktigt att ledamöter har såväl en bred kompetens inom vård och forskning som stor kompetens inom hjärt-lungområdet. Rådets ledamöter bör därför ha en senior ställning i forskarsamhället.

Förutom denna allmänna kompetens samt geografisk spridning strävar rådet efter att ha ledamöter som representerar fördjupat kunnande inom:

- Statistik och epidemiologi
- Genetik och proteomik
- Experimentell och translationell forskning
- Klinisk forskning
- Preventionsforskning

- Vårdvetenskap

8 Forskningsrådets sammanträden

Hela FR sammanträder minst två gånger per år. Styrelsens ordförande, GS, chef för forskningsavdelningen samt av dem utsedda personer från kansliet har rätt att närvara vid sammanträdena. Kallelse ska ske senast 14 dagar före mötet och agenda skickas ut 7 dagar före mötet. Ordinarie möten hålls enligt fastlagd årsplan.

FR är beslutsför om minst 13 ledamöter är närvarande däribland ordföranden eller vice ordföranden. Vid omröstningar ska den mening som får flest röster gälla. Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst.

9 Bedömning av anslagsansökningar

FR:s bedömning av anslagsansökningar utgår från de riktlinjer som anges i särskilda anvisningar.

Varje ansökan ska bedömas och poängsättas av minst tre ledamöter/sakkunniga innan Forskningsrådets gemensamma behandling av ansökan. Skulle jävsförhållanden medföra att detta inte är möjligt ska ansökan remitteras till annan bedömningsgrupp inom FR eller till medicinskt sakkunniga med tidigare erfarenhet av arbete i FR. Ordföranden, eller om hen så bestämmer, vice ordföranden beslutar i frågor som avses i denna punkt. Dessa bestämmelser om antal bedömare gäller inte resebidrag, vetenskapliga möten, nätverksstöd och särskilda mindre satsningar.

10 Delegation

FR har delegation från styrelsen att fatta beslut om anslag till extraordinärt stöd utanför ordinarie anslagsformer. FR:s ordförande och vice ordförande har delegation från styrelsen att fatta beslut om anslag avseende resebidrag/kongressbidrag, vetenskapliga möten, nätverksstöd och extraordinärt stöd utanför ordinarie anslagsformer.

11 Iakttagande av jävsregler

Det ankommer på FR:s ledamöter att i sin granskning och sitt beslutsfattande följa de jävsregler som styrelsen har beslutat, se särskilda jävsregler för Hjärt-Lungfonden.

12 Intressekonflikt

Ledamot i FR är skyldig att till FR:s ordförande och GS löpande lämna uppgift om uppdrag i andra motsvarande organisationer och nämnder oavsett om dessa är ideella eller kommersiella samt i förekommande fall uppgift om uppdrag i läkemedelsindustrin. Information om detta inhämtas av HLF:s kansli en gång om året.

13 Forskningsrådets kansliresurser och övriga omkostnader

Styrelsen fastställer årligen en budget för FR avseende forskningsanslag. GS ansvarar för att FR har det administrativa stöd som behövs för att fullfölja de arbetsuppgifter som preciseras ovan. Budget för detta stöd och FR:s övriga omkostnader såsom arvoden, resor och symposier fastställs av styrelsen inom ramen för kansliets budget.

14 Arvoden

Arvode och ersättningar för samtliga ledamöter i FR beslutas av styrelsen senast vid decembermötet för nästkommande år.

15 Forskningsrapport

FR:s ordförande ska tillsammans med kansliet löpande avge en forskningsrapport till styrelsen.